

Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija par Eiropas Reģionu komitejas priekšlikumiem attiecībā uz Eiropas Komisijas 2021. gada darba programmu

(2020/C 324/03)

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā:

- pielāgoto Eiropas Komisijas 2020. gada darba programmu ⁽¹⁾,
- 2012. gada februāra Protokolu par sadarbību ar Eiropas Komisiju,
- savas prioritātes piecu gadu pilnvaru periodam (2020–2025),

mudina Eiropas Komisiju 2021. gada darba programmā paredzēt šādus pasākumus:

1. reaģēt uz Covid-19 izraisītās krīzes laikā saņemto trauksmes signālu un sociālās tirgus ekonomikas modeli lielāku uzsvāru likt uz sociālo labklājību un vides ilgtspēju, vienlaikus ņemot vērā ANO izvirzītos ilgtspējīgas attīstības mērķus;
2. nodrošināt, ka pēc pandēmijas īstenotā atveseļošanās stratēģija, kas pilnībā atbilst zaļā kursa mērķiem un saistībām, kuras ES uzņēmusies saskaņā ar Parīzes nolīgumu, ir vērsta uz Eiropas iedzīvotāju veselības aizsardzību un ES ekonomiskās izaugsmes atjaunošanu. Pieņemtajos tiesību aktos, kas attiecas klimata aizsardzību, ir jāņem vērā visu Eiropas teritoriju ģeogrāfiskā, ekonomiskā un sociālā daudzveidība un jānostiprina daudzlīmeņu pārvaldības princips, kurš piemērojams centienos panākt klimatneitralitāti;
3. sadarboties ar RK, lai, izmantojot satvaru “Zaļais kurss vietējā līmenī”, palielinātu šādu pasākumu pamanāmību un sabiedrības atbalstu šiem pasākumiem;
4. zaļā kursa satvaru papildināt ar veselības aizsardzības dimensiju, lai nodrošinātu veselīgu dzīvi visiem iedzīvotājiem, dziļāk analizētu pastāvošās saiknes un sinerģiju starp veselību, vidi, enerģētiku, ekonomiku, nodarbinātību, konkurētspēju un klimata aizsardzību, kā arī ierosinātu skaidru stratēģiju, kuras mērķis ir pēc pandēmijas un saskaņā ar ANO izvirzītajiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem veidot noturīgas teritorijas, ekonomiku un sabiedrību;
5. turpināt pūliņus mazināt slogu valstu, reģionu un vietējām iestādēm, kas cenšas pārvarēt Covid-19 izraisīto krīzi, un izmantot visus pieejamos līdzekļus, lai palīdzētu apmierināt Eiropas veselības aprūpes sistēmu vajadzības. Vīrusa straujā izplatīšanās rada arvien lielāku spiedienu gan uz veselības, gan uz sociālo aprūpi, un vienlaikus ir jāgatavojas “otrajam vilnim”. Pandēmijas gadījumā plānojot pārrobežu reaģēšanas pasākumus, būtu jāatbalsta tādu reģionālo krīzes pārvarēšanas grupu veidošana, kurās būtu pārstāvēti visi pārvaldības līmeņi un kuras koncentrētos uz epidēmijas norisēm, un kuru darbība neapstātos pie valstu robežām;
6. sadarboties ar RK, lai palielinātu vadošo iestāžu informētību un uzlabotu to spējas iespējami pilnvērtīgāk izmantot ar zaļo kursu saistītās iespējas, un vienlaikus nodrošināt vietējām un reģionālajām pašvaldībām tiesāku piekļuvi ES līdzekļiem, lai tās varētu sasniegt zaļā kursa mērķus, un, paātrinot Eiropas pārrobežu mehānisma ieviešanu, atbalstīt it sevišķi pierobežas reģionus;
7. popularizēt Klimata paktu gan kā kopīgu projektu, kura mērķis ir vietējo un reģionālo pašvaldību, Eiropas iestāžu un iedzīvotāju ciešāka sadarbība, lai ierobežotu klimata pārmaiņas un vienlaikus pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomikas krīzi, gan kā satvaru, kas vieno visas ieinteresētās personas, lai izstrādātu un īstenotu vietējos klimata pakтус un apmainītos ar labas prakses piemēriem;
8. izveidot Zaļās atveseļošanās forumu, kurā RK, Eiropas Komisija, vietējās un reģionālās pašvaldības un citas ieinteresētās personas var sadarboties, lai jaunajā pēc-pandēmijas atveseļošanās satvarā īstenotu zaļo kursu;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. nodrošināt, ka zaļā kursa paredzētais nulles piesārņojuma mērķis, kas izvirzīts, lai panāktu no toksikantiem brīvu vidi, tiek saglabāts kā būtisks zaļās atveseļošanās elements. Vērienīgs gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns ir neaizstājams, it īpaši, lai sekmētu veselības aizsardzību;
10. izvirzīt vērienīgākus mērķus turpmākajā ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā, lai apturētu pašlaik vērojamo bioloģiskās daudzveidības zudumu un ES varētu pasaules mērogā uzņemties vadošo lomu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā un atjaunošanā, kas ir būtisks faktors centienos novērst vai samazināt turpmāko pandēmiju ietekmi; veicināt ātru ES meža stratēģijas īstenošanu un nodrošināt atbilstošu mehānismu izveidi, kas pavērtu iespēju labas prakses piemēru apmaiņai un izplatīšanai;
11. īstenot stratēģijā “No lauka līdz galdam” paredzētās iniciatīvas, kas veicina ilgtspējīgu un vietēju pārtikas ražošanu, un tādā veidā sekmēt bioloģiskās daudzveidības, augsnes, ūdens un jūras vides aizsardzību un nodrošināt ES lauksaimniekiem atbilstošu ienākumu līmeni, vienlaikus nodrošinot lauksaimniecības produktu ražotājiem taisnīgas tirgus cenas taisnīgā tirgus pozīcijā un šajā nolūkā vispārēji saistošā veidā pielāgojot ražošanu tirgus pieprasījumam, it īpaši tirgus krīzes situācijā; nodrošināt, ka lauksaimniekiem un lauku apvidiem tiek sniegta palīdzība to strukturālo pārmaiņu veikšanā, kas vajadzīgas, lai panāktu virzību uz ilgtspējīgākām pārtikas sistēmām;
12. izstrādāt rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai, kas palīdzēs stiprināt ES sociālo dimensiju un mazināt pašreizējās zaļās un digitālās pārejas ietekmi; uzsver, ka Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai piemīt izteikts teritoriālais komponents un ka sociālo rezultātu pārskatā, kas pašlaik atspoguļo tikai valstu vidējos rādītājus, būtu papildus jāiekļauj reģionālie dati;
13. Eiropas sociālā pilāra īstenošanas plānā iekļaut Eiropas Garantiju bērniem, kas pievēršas bērnu nabadzības un atstumtības izskaušanai Eiropas Savienībā;
14. analizēt sociālās ekonomikas potenciālu un sagatavot “Sociālās ekonomikas rīcības plānu”, ar kuru tās pamatprincipi tiktu integrēti dažādās Eiropas Savienības sociālekonomiskās politikas jomās, tādējādi sekmējot zaļu un taisnīgu pārveidi un centienus pēc Covid-19 pandēmijas īstenot atveseļošanās plānu, ar ko tiek novērsta plaisa starp izglītību, prasmēm un darbvietām, prioritāri tiek mazināts jauniešu bezdarbs un veicināts dzimumu līdzsvars;
15. ierosināt vērienīgu Stabilitātes un izaugsmes pakta reformu, kurā ņemts vērā gan ilgtspējīgu publisko finanšu mērķis, gan pieredze, kas gūta no koronavīrusa izraisītās krīzes;
16. sekmēt pūliņus piesaistīt publiskos un privātos ieguldījumus, kas var konkrēti ietekmēt reālo ekonomiku vietējā un reģionālajā līmenī, sevišķu uzmanību pievēršot tālāko reģionu īpašajai situācijai;
17. steidzami ierosināt radikālu Eiropas pusgada un ES ekonomikas pārvaldības reformu, pārvēršot to par pārredzamu, iekļaujošu un demokrātisku procesu. Atveseļošanas un noturības mehānisma (RRF) ciešā saikne ar Eiropas pusgada liek reformas veikt vēl steidzamāk, lai novērstu atveseļošanas plānu tālāku centralizāciju un lejupēju pieeju, kas apdraudētu iespēju par prioritāti noteikt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju dalībvalstu starpā un to iekšienē un kvalitatīvus publiskos ieguldījumus, kas nepieciešami ES ilgtspējīgai atveseļošanai. Reformētā Eiropas pusgadā kā vispārējā Eiropas ekonomikas stratēģijā, ar ko visā Eiropas Savienībā īsteno ilgtspējīgas attīstības mērķus, būtu jāintegrē partnerības, daudzlīmeņu pārvaldības un teritoriālās dimensijas principi, pamatojoties uz RK priekšlikumu par rīcības kodeksu vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalībai Eiropas pusgadā valsts līmenī un Eiropas Reģionu komitejas līdzdalībai tajā Eiropas līmenī;
18. risināt tādu problēmu kā Eiropas vērtības radišanas ķēžu neaizsargātība, kas atklājās Covid-19 krīzes laikā; apzināt šo ķēžu vājākos posmus un dažādot to piegādātājus, mazināt to atkarību no atsevišķām valstīm, ilgtspējīgi stiprināt Eiropas industriālo bāzi un nodrošināt ES stratēģisko industriālo neatkarību; visu ES rūpniecības politikas pasākumu centrā izvirzīt klasteru politiku, kas ir piemērota mērķim Eiropā attīstīt pasaules klases klasterus, kuri vieno reģionālos klasterus, tīklus un ekosistēmas;

19. uzstāt, ka jāuzlabo ES tirdzniecības nolīgumos iekļauto tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļu īstenošana, un uzsvars jāliek uz tirdzniecības nolīgumu, tostarp gaidāmā nolīguma ar Apvienoto Karalisti, sociālekonomiskās un teritoriālās ietekmes uzlabošanu; tāpēc veikt detalizētāku sektorālu un ģeogrāfisku analīzi un vienlaikus brīvās tirdzniecības nolīgumos paredzēt stingrākus tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības nosacījumus; piekrīt Eiropas Komisijai, ka brīva, godīga un atvērta tirdzniecība ir īstenojama tikai ar spēcīgu un efektīvu Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO), un atbalsta Komisijas nodomu ierosināt iniciatīvu visaptverošai PTO reformai;
20. nodrošināt, ka vietējās un reģionālās pašvaldības tiek visaptveroši iesaistītas 2021.–2027. gada partnerības nolīgumu un programmu sagatavošanā un īstenošanā;
21. nodrošināt, ka elastīgākā pieeja, kas tika pieļauta attiecībā uz kohēzijas fondu izmantošanu un valsts atbalsta noteikumu piemērošanu un kas ir vajadzīga, lai atbalstītu reģionu un pilsētu un lauku apvidu atveseļošanu no Covid-19 krīzes, neizraisa pilnvaru centralizāciju un neatņem vietējām un reģionālajām pašvaldībām to prerogātas;
22. izmantot pieredzi, kas gūta saistībā ar ES pilsētprogrammu un atjaunoto Leipcigas hartu, un paredzēt, ka rīkojams pilsētu samits par pilsētu ilgtspējīgu attīstību;
23. balstīties uz “renovācijas viļņa” priekšlikumu un uz 2018. gada novembrī pieņemto Pilsētvides partnerības rīcības plānu mājokļu jomā, lai sagatavotu Eiropas mājokļu programmu, ar kuru mājokļu jautājums tiktu integrēts dažādās ES rīcībpolitikās, kas šo jautājumu ietekmē;
24. ierosināt saskaņotu un vērienīgu ES lauku apvidu programmu, kas būtu īpaši vērsta uz attālām teritorijām, kuras bieži vien ir atstātas novārtā, un tā veidot ciešāku saikni ar iedzīvotājiem, kuri dzīvo lauku apvidos un kuri pēc definīcijas ir izolēti no centralizētām pārvaldības sistēmām. Lauku pilsētu un kopienu atdzīvināšana palīdzētu atspoguļot, kā konkrēti izpaužas ES sniegtais atbalsts, un stiprinātu tās leģitimitāti vietējā līmenī;
25. efektīvi reaģēt uz problēmām, ar kurām saskaras Eiropas tūrisma nozare, un šim mērķim paredzēt gan īstermiņa finansējumu, gan ilgtermiņa krīzes pārvarēšanas stratēģiju, kas nākotnē uzlabos nozares noturību un ilgtspēju. Tāpēc kohēzijas politikai ES ilgtermiņa budžetā 2021.–2027. gadam ir jānodrošina kultūras un tūrisma potenciāla labāka izmantošana. Prioritātes joprojām ir ekonomikas konkurētspēja, ko panāk ar pētniecību un inovāciju, digitālā pāreja, kā arī Eiropas tūrisma programma;
26. īstenot atjaunināto Digitālās izglītības rīcības plānu, lai pilnībā ņemtu vērā Covid-19 ietekmi un jaunus izglītības un apmācības nosacījumus. Rīcības plānam būtu arī jādarbojas kā katalizatoram tālmācības instrumentu straujai ieviešanai reģionos, pilsētās un lauku apvidos, kā arī mazāk attīstītos reģionos, it īpaši skolās, un tāpēc digitālajām prasmēm un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmēm ir jāklūst par neatņemamu mūžizglītības sastāvdaļu un plānam ir jākalpo kā platformai, kurā notiek labas prakses piemēru apmaiņa starp Eiropas pilsētām un reģioniem, kā arī citām pasaules vietām;
27. aktīvi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanā, balstoties uz to svarīgo lomu digitālo pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem un digitālās infrastruktūras izveidē un pārvaldībā; nodrošināt, ka rūpīgi tiek pārraudzīti un novērtēti ilgtspējīgas digitālās pārveides procesi Eiropas reģionos un pilsētās un ka īpaša vērība tiek pievērsta pilsētu un lauku apvidu atšķirībām;
28. nodrošināt lielāku finansējumu ātrai un visaptverošai digitālās infrastruktūras un it īpaši 5G izvēršanai Eiropas Savienībā un palielināt iedzīvotāju izpratni par šiem centieniem, tostarp izmantojot topošo ES Atveseļošanas fondu un vienlaikus garantējot ātrāka platjoslas pieslēguma pieejamību un nepieciešamo aprīkojumu lauku, kalnu, salu, tālākajos un demogrāfisko problēmu skartajos reģionos;
29. atbalstīt Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam ciešā sinerģijā ar Eiropas pētniecības telpu, lai nodrošinātu kvalitatīvi augstvērtīgu izglītību un apmācību, kā arī vienlīdzību un taisnīgumu izglītības jomā un tādā veidā reaģētu uz demogrāfiskajām pārmaiņām un intelektuālā darbaspēka emigrāciju; turpmāk iesaistīt Reģionu komiteju izglītības un apmācības politikas pasākumu izstrādē un īstenošanā, kā arī atjauninātās Prasmju programmas Eiropai un Digitālās izglītības rīcības plāna īstenošanā;

30. sniegt zinātniski pamatotu novērtējumu par Covid-19 ietekmi uz demogrāfiskajām pārmaiņām un nodrošināt, ka turpmākie lēmumi tiek pielāgoti vietējām vajadzībām un īpatnībām;
31. par prioritāti noteikt atbalstu organizācijām, tostarp bezpeļņas organizācijām, kā arī MVU, individuāliem māksliniekiem un cilvēkiem, kas nodarbināti kultūras un radošajās nozarēs, kuras ir īpaši cietušas no Covid-19 uzliesmojuma. Centienos uzlabot pašreizējo ES stratēģisko satvaru kultūras jomai un nākamajā programmā "Radošā Eiropa" īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai tiktu stiprināta un aizsargāta Eiropas bagātīgā kultūras struktūra, kā arī reģionālās un vietējās īpatnības un mantojums;
32. nodrošināt, ka pēckrīzes palīdzība, ko Savienība sniegs kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, sasniedz vietējās kopienas un ka vietējās un reģionālās pašvaldības, kurām ir būtiska loma centienos nodrošināt demokrātisko leģitimitāti ES iesaistītajās valstīs, tiek pietiekami plaši iesaistītas un ka tām tiek dotas iespējas; vienlaikus jāturpina uzsvērt un novērst draudus, ko rada "vietējā līmenī vērojama valsts nozagšana", kura apdraud demokrātijas pamatus;
33. palielināt ES atbalstu, kas paredzēts partnervalstu, it īpaši Vidusjūras dienvidu reģiona valstu un Austrumu partnerības valstu vietējo un reģionālo pašvaldību un to apvienību vajadzībām, lai radītu jaunu impulsu decentralizācijas reformām un uzlabotu rezultātus pārvaldības jomā, kā arī palielinātu ES politikas pasākumu sniegtā labuma pamanāmību visās partnervalstīs un pārvaldības līmeņos. Šajā saistībā būtu jāizveido Austrumu partnerības Publiskās pārvaldes skola, kā ierosināts kopīgajā paziņojumā par Austrumu partnerības politiku pēc 2020. gada;
34. veicināt ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanu, tostarp aktīvi iesaistot partnervalstu vietējās un reģionālās pašvaldības un atbalstot partneru sadarbības pasākumus partnerības un solidaritātes garā, kā arī īpaši ņemot vērā Covid-19 pandēmijas lielo globālo ietekmi un tās ierobežošanas pasākumus;
35. iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības ES dzimumu līdztiesības stratēģijas īstenošanā un uzraudzībā un iekļaut tajā izturētspējas stiprināšanas pasākumus un instrumentus pret Covid-19 krīzes ietekmi uz dzimumu līdztiesības jautājumiem;
36. izmantot konferenci par Eiropas nākotni kā savlaicīgu iespēju kopā ar iedzīvotājiem un vietējām un reģionālajām pašvaldībām sākt pārdomas gan par Eiropas Savienību kā projektu, kura pamatā ir tādas pamatvērtības kā demokrācija, pamattiesības un tiesiskums, gan arī par veicamajām pārmaiņām tās pašreizējā iestāžu sistēmā, lai paaugstinātu tās efektivitāti un stiprinātu tās leģitimitāti, kā arī palielinātu iedzīvotāju izpratni par līdzatbildību par Eiropas projektu;
37. visās konferencēs par Eiropas nākotni strukturālās visaptveroši iesaistīt Reģionu komiteju, kā arī valstu parlamentus un reģionālos parlamentus ar likumdošanas pilnvarām, tādā veidā procesu iespējami tuvinot iedzīvotājiem; sadarboties ar Reģionu komiteju, lai izstrādātu izmēģinājuma modeli pastāvīgam un strukturētam dialogam ar iedzīvotājiem; šādā dialogā jāpiedalās vietējām un reģionālajām pašvaldībām un jānodrošina divvirzienu saziņa starp iedzīvotājiem un ES iestādēm, jo tā ilgtermiņā varētu kalpot ES lēmumu pieņemšanas uzlabošanai;
38. pastiprināt centienus apkarot dezinformāciju, tostarp vietējā un reģionālajā līmenī, un tāpēc atbalstīt neatkarīgus faktu pārbaudītājus, plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes apguvi un kvalitatīvu žurnālistiku, vienlaikus uzsverot, ka dezinformācijas apkarošanu nedrīkst izmantot kā attaisnojumu cenzūrai vai vārda brīvības ierobežošanai;
39. migrācijas, integrācijas un patvēruma politikā īstenot visaptverošu pieeju, balstoties uz cilvēka pamattiesību respektēšanas, subsidiaritātes un solidaritātes principiem un ES un tās dalībvalstu starptautiskajām saistībām; nodrošināt labākus kopējos centienus saistībā ar ES ārējo robežu labāku aizsardzību un sadarbībā ar ES partneriem un izcelsmes un tranzīta valstīm pastiprināt cīņu pret neatbilstīgu migrāciju un cilvēku tirdzniecību; palielināt atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām saistībā ar to būtisko lomu integrācijas politikas pasākumu īstenošanā;
40. turpināt veiksmīgo sadarbību ar Reģionu komiteju labāka regulējuma jomā un "aktīvas subsidiaritātes" koncepcijas popularizēšanā, it īpaši izmantojot iniciatīvu "Reģionālo centru (*RegHub*) tīkls ES politikas īstenošanas pārskatīšanai" un tās jauno lomu platformā "Gatavi nākotnei", kā arī atbalstot RK centienus izveidot *RegHub 2.0*, lai tā varētu vēl

efektīvāk nodrošinot savlaicīgu atgriezenisko saiti, kuras pamatā ir lietotāju gūtā pieredze ES politikas īstenošanā vietējā un reģionālajā līmenī; apstiprināt un izvērst šos principus gatavotajā paziņojumā par labāku regulējumu;

41. ņemt vērā reģionu parlamentu debates par Eiropas Komisijas turpmāko darba programmu; tās tika rīkotas pēc Eiropas Komisijas Subsidiaritātes un proporcionalitātes jautājumu darba grupas secinājumu publicēšanas un pēc Eiropas Reģionu komitejas un Eiropas Reģionālo likumdevēju konferences (CALRE) uzsāktā izmēģinājuma projekta.

RK uzdod priekšsēdētājam iesniegt šo rezolūciju ES iestādēm un ES Padomes prezidentvalstīm.

Briselē, 2020. gada 2. jūlijā

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS
